

РЕЦЕНЗІЯ

доктора психологічних наук, професора
Шульженко Діни Іванівни
на дисертацію Ніколенко Ірини Анатоліївни
«Організаційно-методичні умови діяльності педагогічних працівників
інклюзивних груп закладу дошкільної освіти»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
у галузі знань 01 освіта/педагогіка
за спеціальністю 016 спеціальна освіта

Етап дошкільного дитинства є найголовнішим процесом становлення особистості дитини і педагог має визначальну роль у розвитку. Особливого значення цей факт набуває в інклюзивній формі освіти де спільне виховання дітей сприяє їх комунікації, розвитку емпатії, дружби, взаємодопомоги та рівності. Виходячи з цього дисертаційне дослідження Ніколенко Ірини Анатоліївни набуває актуальності з огляду на необхідність вирішення питань організаційно-методичного змісту роботи педагогічних працівників дошкільних установ та їхньої компетентності.

Дані теоретичного аналізу проблеми діяльності педагогічних працівників, глибоке і ретельне вивчення нормативних документів, практичний досвід автора дисертації дозволили розробити структурно-функціональну модель оптимізації діяльності вихователя інклюзивної групи закладу дошкільної освіти. Концептуальним підґрунтям емпіричного дослідження виявилися методологія, організація, цільове та методичне наповнення змісту та процесу роботи вихователів, що не здобули спеціальної вищої освіти. Такий стан, на нашу думку, характеризується ускладненням професійної діяльності, унеможливленням застосування ефективних корекційних технологій, низьким рівнем фахової відповідальності та їх психологічною дисгармонією.

Тому автор дослідження Ірина Анатоліївна Ніколенко, розуміючи необхідність визначення організаційно-методичних умов діяльності педагогічних працівників дошкільних установ виявила рівні професійної діяльності, професійні риси діяльності, механізми прийняття рішень, особистісні цінності, компетентності, специфіку інклюзивної складності та

представила компоненти комплексної системи освітньої роботи та обґрунтувала і встановила чіткі критерії удосконалення діяльності вихователів.

Цікавим і цінним в дисертації ми вбачаємо розуміння та інтерпретацію автора Ірини Ніколенко причин недостатньої організації інклюзивної роботи вихователів та асистентів вихователів в Україні. Автор на констатувальному етапі досліджує такі організаційно-методичні умови їхньої діяльності як: інклюзивні цінності, нормативно-правове забезпечення, професійна взаємодія, професійна компетентність, що говорить системність та логічність розуміння дисертанткою науково-прикладного аспекту інклюзивної педагогічної діяльності вихователів. Дослідниця зробила аналіз професійних завдань, дій, вмінь якими має володіти вихователь, володіючи інклюзивною компетентністю, провела психодіагностику професійної підготовленості вихователів щодо організації інклюзивного навчання дітей дошкільного віку та встановила недостатній, низький, середній, достатній, високий рівні та зміст кожного з критеріїв.

Нам імponує зміст експериментальних завдань, виконуючи які вихователь провів інтерактивну творчу працю, створюючи контент інноваційної для них інклюзивної діяльності. Важливим є те, що Ірина Ніколенко впроваджувала розроблену нею модель інтерактивних завдань в роботі Інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації Українського державного університету для підвищення рівня професійної компетенції вихователів, асистентів вихователів дошкільних установ з інклюзивною формою діяльності передбачає освітній процес підвищення їх кваліфікації з огляду на відсутність у них спеціальної вищої освіти. Авторська експериментальна Програма представляє собою науково обґрунтований зміст, структуру, логічно пов'язані між собою і перевірену (впроваджену) у практику роботи дошкільних установ України і характеризується концептуальністю, системністю, управлінням, ефективністю, відтворів для ефективної підготовки вихователів до роботи із дошкільниками із особливими освітніми потребами, що говорить про розуміння дослідницею вирішення вкрай необхідних завдань усвідомлення педагогами підвищення власного рівня і якості професійної компетентності в частині реалізації

